

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหาร
สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

อรรณพงค์ รักมิตร

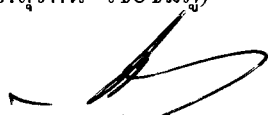
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อรรถพงศ์ รักมิตร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

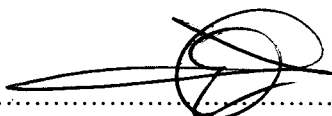
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... 8 ...เดือน... สิงหาคม ...พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และช่วย แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก งานนิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ซึ่งปรากฏนามในงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้กรุณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งขอขอบพระคุณท่านผู้เป็นเจ้าของเอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากลุ่ม โรงเรียนไชยราช ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำ วิจัยครั้งนี้

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ที่เป็นผู้ให้ชีวิต และอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในระหว่างกำลังศึกษา และรวมถึงคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจน ได้รับความสำเร็จในการศึกษา ดังความมุ่งหมายทุกประการ

อรรณพงค์ รักมิตร

58990116: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ/ข้าราชการครู/หลักธรรมาภิบาล/โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก

อรรถพงศ์ รักมิตร: ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

(THE SATISFACTION OF TEACHERS AND OFFICERS TO THE GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF CHAIYARACH-CHANGRAEK GROUP IN BANGSAPARNNOY DISTRICT PRACHUAP KHIRIKHAN PROVINCE UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด., สมุทร ชำนาญ, กศ.ด. 110 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเคจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .60-.78 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านโดยรวม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58990116: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: SATISFACTION/ GOVERNMENT TEACHER/ GOOD GOVERNANCE/ SCHOOLS IN CHAIYARACH-CHANGRAEK

ATTAPONG RAKMIT: THE SATISFACTION OF TEACHERS AND OFFICERS TO THE GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF CHAIYARACH-CHANGRAEK GROUP IN BANGSAPARNNOY DISTRICT PRACHUAP KHIRIKHAN PROVINCE UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1. ADVISORY COMMITTEE: SURATH CHAICHOMPU, Ed.D., SAMUT CHAMNAN, Ed.D. 110 P. 2017.

This research aimed to study the satisfaction of teachers and officers to the good governance Administration of school Administrators of Chaiyarach-Changraek group in Bangsarnnoy district Prachuapkhirikhan province under the Office of Primary Educational Service Area 1. The sample of this study were 100 teachers and officers of Chaiyarach-Changraek group in Bangsarnnoy district Prachuapkhirikhan province under the office of primary educational service area 1. The research instrument was a five point-rating-scale questionnaire of 40 items. The discriminative power of this questionnaire was between .60-.78 and the reliability was at .98. Statistical devices used for analyzing the data were Mean, Standard Deviation, and *t*-test.

The findings revealed the following

1. The satisfaction of teachers and officers to the good governance Administration of school Administrators of Chaiyarach-Changraek group in Bangsarnnoy district Prachuapkhirikhan province under the Office of Primary Educational Service Area 1 in general and each aspect was at a high levels.
2. The satisfaction of teachers and officers to the good governance Administration of school Administrators of Chaiyarach-Changraek group in Bangsarnnoy district Prachuapkhirikhan province under the Office of Primary Educational Service Area 1 classified by the experiences in each aspect was not statistically significant difference, except in the areas of efficiency Participation, Decentralization and Emphasize wich showed significant difference at the level of .05 when considering participants opinion based on the size of their school, this study reported no statistically significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	12
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	18
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล	25
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	49
การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุป	73
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก	97
ภาคผนวก ข	101
ภาคผนวก ค	108
ประวัติย่อของผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 49
2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 54
3	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 54
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน 55
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิผล โดยรวม และรายข้อ 56
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวม และรายข้อ 57
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการตอบสนอง โดยรวม และรายข้อ 58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการรับผิดชอบ โดยรวม และรายชื่อ.....	59
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม และรายชื่อ	60
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม และรายชื่อ	61
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวม และรายชื่อ.....	62
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักนิติธรรม โดยรวม และรายชื่อ	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความเสมอภาค โดยรวม และรายข้อ	64
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวม และรายข้อ	65
15 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	66
16 เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้าน	67
17 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
18	เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้าง แรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม และรายด้าน	70
19	ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	109

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 สถานที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองบุรีรัมย์ เขต 1	12

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 76 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, หน้า 19-20) กำหนดนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินไว้ว่า รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพรัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการ โดยมีขอบที่เป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐรัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิตให้ สามารถดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขเท่าทัน การเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสำคัญอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนา ประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า และยั่งยืนทัดเทียมกับ นานาประเทศได้ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหาร งาน โรงเรียน ซึ่งเป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้บังคับบัญชา ของข้าราชการรวมทั้งการจัดทำ นิติกรรมสัญญาในนามสถานศึกษา และเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการสถานศึกษา ซึ่งต้องยึดหลักคุณธรรมหลักนิติธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ ผู้ร่วมงานเชื่อถือ และยอมรับ จากการทำรัฐกำหนดให้มีมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการมีการปรับเปลี่ยนบทบาท การกิจวิธีการบริหารงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีการนำระบบ บริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good governance) เป็นหลักสากลที่ได้ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้องค์การ

ประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมี 10 ด้านดังนี้

1) ด้านหลักประสิทธิภาพ 2) ด้านหลักประสิทธิผล 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักภาวะรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 7) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 8) ด้านหลักนิติธรรม 9) ด้านหลักความเสมอภาค 10) ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 8-9) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ทั้งภาครัฐภาคธุรกิจ เอกชน และประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขระบบ บริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี หรือ“ธรรมาภิบาล” นับเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมี องค์ประกอบที่สำคัญคือการเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐ ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการ ที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่ละระดับ มากขึ้น การบริหารงานอย่างโปร่งใสมีคุณภาพด้วยระบบ “ธรรมาภิบาล” จึงเป็นหัวใจ สำคัญยิ่งของทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานราชการ หรือเอกชน ที่อาศัยการปรับตัว และ ความพร้อมของผู้บริหาร ในทุกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545)

เพื่อสนองเจตนารมณ์ดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการในการบริหาร และจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร บุคคล และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน การบริหารงานมีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรมโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะ ส่งผลต่อการดำเนินงาน ขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงานทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2559-2564) และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 30-31)

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองตั้งความหวังไว้อย่างสูงว่าโรงเรียนคือที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้อบรมบ่มนิสัยลูกหลานให้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่ ครอบครัวยุคถึงประเทศชาติแต่ในปัจจุบันผู้ปกครองไม่แน่ใจในคุณภาพของโรงเรียนแต่ละ โรงเรียนว่ามีความเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาเท่าเทียมกันเพียงใดถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการ การประชาสัมพันธ์กันมาตลอดว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีมาตรฐานเท่าเทียมกันในด้านองค์ประกอบ ทางอาคารเรียน อาคารประกอบการ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และครูผู้สอนนอกจากนี้ยังมี โครงการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายเพื่อยกระดับคุณภาพ โรงเรียนให้เท่าเทียมกันเริ่มจากการตั้งกลุ่ม โรงเรียนการจัด โครงการ โรงเรียนพี่โรงเรียนน้องเป็นรูปสหวิทยาเขตทั้งยังให้การประเมินมาตรฐาน โรงเรียนการมอบเกียรติบัตร โรงเรียนที่ผ่านการประเมินมาตรฐานดีเด่นตั้งแต่ขนาดใหญ่อันจนถึง

ขนาดเล็กเพื่อให้ผู้บริหาร และครูต้นตัวในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่มาตรฐานเดียวกันแต่ก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนแนวคิดของผู้ปกครองได้เพราะผู้ปกครองยังมีแนวคิดที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงพ่อแม่บางคนปลูกฝังลูกตั้งแต่วัยเด็กให้ยึดมั่นกับโรงเรียนที่ตนปรารถนา และที่เป็นเช่นนี้เกิดจากความเป็นมาตรฐานของโรงเรียนหรือความนิยมของผู้ปกครองไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนมีอาคารใหญ่โตสวยงามมีวัสดุเยี่ยมหรือครูสอนเก่งเท่านั้นแต่สิ่งที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปรารถนาอย่างแรงกล้า คือ คุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษามาเป็นสิ่งสำคัญ (วัลลดา คำจุมพล, 2551, หน้า 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร มีการจัดสรรงบประมาณลงสู่โรงเรียนในสังกัดเป็นจำนวนมาก อีกทั้งโรงเรียนยังได้รับงบประมาณสนับสนุนการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานเอกชนในเขตรอบโรงเรียน และโรงเรียนในกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อยตั้งอยู่ในเขตชุมชนผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมากจึงได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด และการสนับสนุนจากผู้ปกครองเป็นจำนวนมาก แต่ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกรที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนบางแห่งมีการบริหารจัดการต่ำกว่ามาตรฐาน ถูกร้องเรียนจากผู้ปกครอง และชุมชนขาดความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ มีความลำเอียงไม่เป็นธรรม เป็นเหตุให้ผู้ได้บังคับบัญชาไม่พอใจ เกิดความคับข้องใจ นำมาสู่การร้องเรียน และการเขียนย้ายของข้าราชการครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, 2558, หน้า 23)

จากเหตุผลความจำเป็น และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้อำนวยการ โรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

คำถามของการวิจัย

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับใด

2. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

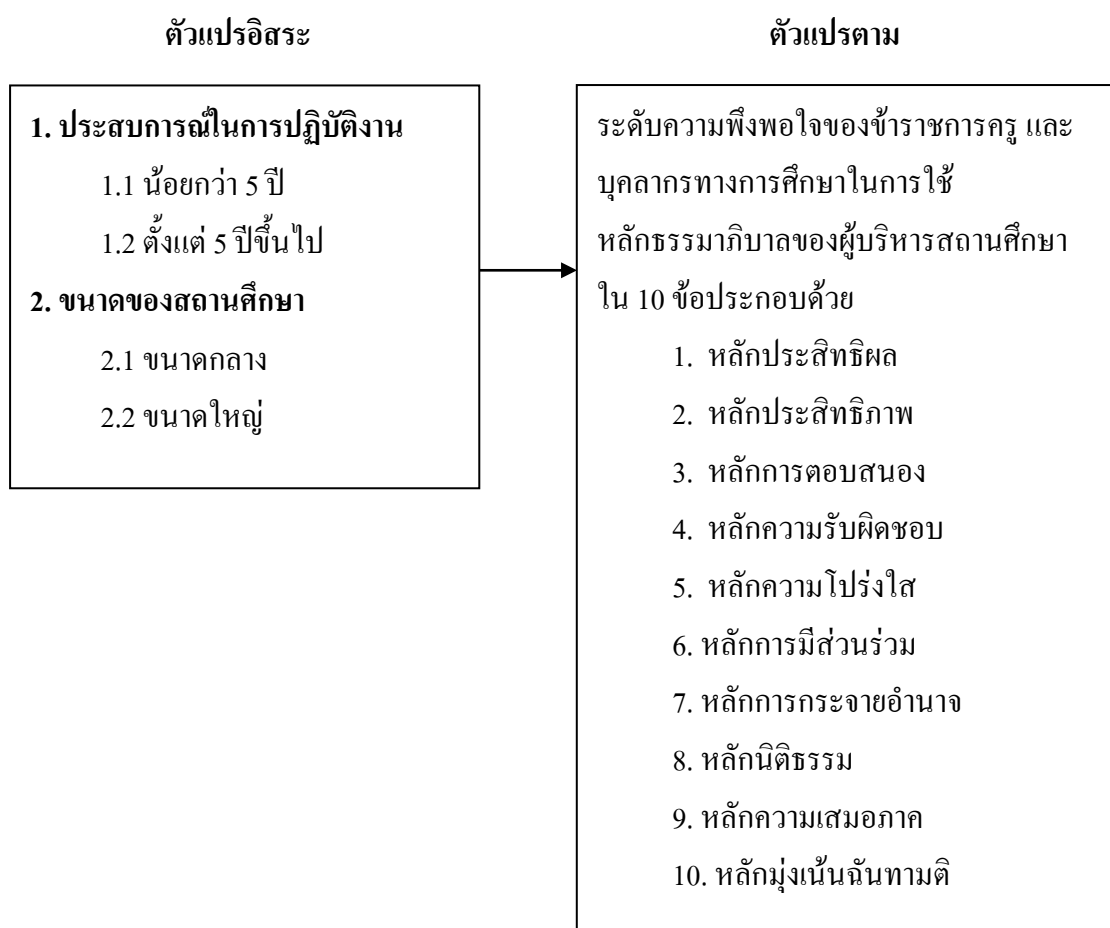
1. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดี

2. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

3. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, หน้า 8-9) คือ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นจากข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกอำเภอสามารถสรุปกรอบความคิดเพื่อการศึกษาได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. ผลของการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้การหลักธรรมาภิบาลนำมาพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สอดคล้องกับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และความต้องการของชุมชน สังคม ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, หน้า 8-9) คือ

1. หลักประสิทธิผล
2. หลักประสิทธิภาพ
3. หลักการตอบสนอง
4. หลักความรับผิดชอบ
5. หลักความโปร่งใส
6. หลักการมีส่วนร่วม
7. หลักการกระจายอำนาจ
8. หลักนิติธรรม
9. หลักความเสมอภาค
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 135 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในกลุ่มไพยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งกััดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) และในการสุ่มตัวอย่างข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 7 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1.1.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา

3.1.2.1 ขนาดกลาง

3.1.2.2 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาใน 10 ด้านประกอบด้วย

3.2.1 หลักประสิทธิผล

3.2.2 หลักประสิทธิภาพ

3.2.3 หลักการตอบสนอง

3.2.4 หลักความรับผิดชอบ

3.2.5 หลักความโปร่งใส

3.2.6 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.7 หลักการกระจายอำนาจ

3.2.8 หลักนิติธรรม

3.2.9 หลักความเสมอภาค

3.2.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบ 10 หลัก ดังนี้

1.1 หลักประสิทธิผล หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

1.2 หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิค และเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

1.3 หลักการตอบสนอง หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

1.4 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

1.5 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

1.6 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

1.7 หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

1.8 หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.9 หลักความเสมอภาค หมายถึง การได้รับการปฏิบัติ และได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

1.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์ และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกชอบใจโดยการได้บรรลุหรือการตอบสนอง ในความต้องการ ความคาดหวัง ความปรารถนา ความอยากของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความชอบ ความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อสถานการณ์หรือสิ่งใด ๆ และเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ และมีคุณค่า

4. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งประเภทของโรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 2 ขนาด ตามการแบ่งขนาด โรงเรียนหรือสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 โดยแบ่งได้คือ

4.1 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน

4.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน

5. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากรที่มีฐานะเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานในโรงเรียน ในกลุ่ม 3 ราชการ-ช่วงแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6. กลุ่มโรงเรียน 3 ราชการ-ช่วงแรก หมายถึง กลุ่มของโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีทั้งหมด 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้าน 3 ราชการ

โรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย โรงเรียนมูลนิธิศึกษา โรงเรียนบ้านบางเจริญ โรงเรียน
บ้านทองอินทร์ โรงเรียนบ้านไร่บนสามัคคี และ โรงเรียนบ้านช้างเผือก

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียน-ช่วงแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในหัวข้อที่วิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 กระบวนการบริหารสถานศึกษา
 - 2.3 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา
 - 2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล
 - 3.1 ความหมายเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
 - 3.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.3 หลักการ และความสำคัญของธรรมาภิบาล
4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 4.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 ในประเทศ
 - 6.2 ต่างประเทศ

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (2558) รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กับประชากรวัยเรียน อายุ 4-18 ปี ในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง-ประจวบคีรีขันธ์ ทับสะแก บางสะพาน และบางสะพานน้อย

สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 329/ 1 หมู่ 2 บ้านหนองหิน ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รหัสไปรษณีย์ 77000

ภาพที่ 2 สถานที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้นำนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับบริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จึงกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และจุดเน้นการดำเนินงาน ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งมั่นสู่คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของ คนไทย 12 ประการ
3. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาตามสภาพปัญหา และความต้องการ
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ต่อคุณภาพการศึกษา
5. ส่งเสริม สนับสนุน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการบริหาร และจัดการศึกษา
6. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา 6 เป้าหมายคุณภาพสู่ 1 คุณภาพผู้เรียน
7. ส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าประสงค์ (Goal)

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และมีคุณภาพ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
3. นักเรียนมีทักษะที่เหมาะสม มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุเคราะห์การทำงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7.1 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่อันดับ 1 ใน 10 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่อันดับ 1 ใน 30 ของระดับประเทศ

7.2 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3

7.3 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวม 3 ด้าน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 อยู่อันดับ 1 ใน 10 ของประเทศ และค่าเฉลี่ยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

8. การบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา

8.1 ผลการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกตัวบ่งชี้ได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม และคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.50

8.2 ผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (KRS) คะแนนเฉลี่ยรวมทุกมิติ เพิ่มขึ้น 0.50

8.3 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ (ARS) คะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลยุทธ์ เพิ่มขึ้น 0.50

8.4 ผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียนทุกตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับดีขึ้นไป

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาส ในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้นการดำเนินงาน กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ จุดเน้นด้านผู้เรียน จุดเน้นด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

1.1.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาที่สมดุลเหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

1.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา อ่านออก เขียนได้ ด้านคำนวณ และด้านการใช้เหตุผลที่เหมาะสม

1.1.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการส่งเสริม ให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพด้วยการแนะแนวทั้งโดยครู และผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ (ผู้ประกอบการ คิษย์เก่า สถานประกอบการ) และได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพสุจริต ในอนาคต

1.1.5 นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างน้อย 2 ภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

1.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่วงไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะ และทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ภายใต้อัตลักษณ์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

1.2.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่าง พอเพียง

1.2.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษา และ การทำงาน และสามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย

1.2.4 นักเรียนทุกคนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายใต้โครงการ To Be Number One และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.5 นักเรียนเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละวัย

1.2.5.1 ช่วงชั้นที่ 1 สามารถใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคล และครอบครัว รู้จักช่วยเหลือตนเอง และรู้จักช่วยเหลืองานครอบครัว

1.2.5.2 ช่วงชั้นที่ 2 รู้จักประหยัด ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน และ มีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับ โรงเรียน และชุมชนใกล้เคียง

1.2.5.3 ช่วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน มีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

1.2.5.4 ช่วงชั้นที่ 4 สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม และประเทศชาติได้
เข้าใจ ความพอเพียงระดับประเทศ และการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

1.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็ม
ศักยภาพเป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.1 เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
ตามหลักวิชา

1.3.2 เด็กด้อยโอกาส และเด็กในพื้นที่พิเศษ ได้รับ โอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และอัตลักษณ์แห่งตน

1.3.3 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศด้าน
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรี และศิลปะ

1.3.4 นักเรียนที่เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ
บุคคล องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น และการศึกษาทางเลือก
ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน

1.3.5 เด็กกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครอง และช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้รับ
การคุ้มครอง และช่วยเหลือเยียวยา ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.6 เด็กวัยเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้รับการศึกษา และพัฒนาทักษะการเรียนรู้
ตลอดชีวิต

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอน
อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1 ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน การสอนคิดแบบต่าง ๆ
และการวัดประเมินผลให้สามารถพัฒนา และประเมินผลนักเรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ
เป็นรายบุคคล

2.1.2 ครูสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ
และการสื่อสารอย่างเหมาะสม

2.1.3 ครูได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทั้งใน โรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อม
ของโรงเรียน

2.1.4 ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
ทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.1.5 ครูจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน

2.1.6 ครูบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน

2.1.7 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครู มีอาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

2.3 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

2.4 องค์กร คณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง วางแผน และสรรหาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และเป็นผู้ประสานงานหลัก ให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรงเรียน ร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาระบบช่วยเหลือ กำกับ ติดตามตรวจสอบ การบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชิดชูเกียรติโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น อัตราการออกกลางคันลดลง มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลงอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3.2 สถานศึกษาในสังกัดบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม และนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.1 สถานศึกษาในสังกัดส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

3.2.2 สถานศึกษาในสังกัดส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

3.2.3 สถานศึกษาในสังกัดจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้ จรรยา พวงเงินมาก (2551, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษา ที่ต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ โดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่น หมายถึง การพัฒนาผู้บริหาร ทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด โดยพึงงบประมาณจากรัฐอยู่อย่างจำกัดผู้บริหารจะต้องมุ่งที่ การประหยัด และการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอื่น ๆ ด้วย นอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำให้บุคลากรในสถานศึกษาบังเกิด ความตระหนัก และมีอุปนิสัยในการทำงานที่ประหยัดเงิน ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์สิน มุ่งคุณภาพ และประสิทธิภาพของงานหลัก

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 13) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ สถานศึกษาได้กำหนดไว้

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 33) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ ของสถานศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้

Good (1973, p. 21) ได้อธิบายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การควบคุม ดูแล และการจัดการด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน งานธุรการ งานที่เกี่ยวกับตัวครู และนักเรียนตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ งานจัด โครงการการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามหลักสูตร การจัดวิธีการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน และการแนะแนว

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ ในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

ด้านการบริหารวิชาการ

เป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมาย และความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

สมศักดิ์ แก้วสม (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึง การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามกำหนดไว้ในจุดหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

บุญส่ง เจริญศรี (2550, หน้า 16) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานภาพ และความต้องการของชุมชน และสังคมโดยมีครู ผู้บริหารผู้ปกครอง และชุมชนมี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพ และมาตรฐานสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุน และเสนอแนวทางให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา และมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ด้านการบริหารงบประมาณ

มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการระบบมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการจัดการ

เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายกับการบริหารงบประมาณ ดังนี้

พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึง การบริหารงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี และการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นชอบการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล

ศิลป์ชัย อวงตระกูล (2553, หน้า 6) ให้ความหมายว่า งานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจการงานเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์การจัด และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์ จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล

ในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ปรกรณ์กฤษ อินทร์มงคล (2550, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการบริหารกำลังคนขององค์กรผ่านทางกระบวนการวางแผน ควบคุม ระเบียบ และขั้นตอนการทำงาน เป็นงานที่เกี่ยวกับสมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาที่เหมาะสม

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 75) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานด้านบุคคล ในสถานศึกษา มีความสำคัญมากเพราะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารองค์กร หากสถานศึกษาใดประกอบไปด้วย บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง คือ มีความรู้ ความสามารถ มีสรรรถนะในงานหลัก มีคุณธรรม และจรรยาบรรณที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา ย่อมส่งผลให้สถานศึกษาแห่งนั้นมีทั้งคุณภาพ และประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วางแผน และเสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีเกณฑ์การประเมินผลงาน แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบ จัดทำทะเบียนประวัติของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมพัฒนา สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการบริหารทั่วไป

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์การให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลัก ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีผู้ให้ความหมาย และความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

ศิรินารด นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547, หน้า 37) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อสาธารณชน

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 23) ได้กล่าวถึง งานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ว่ามีความสำคัญเนื่องจากเป็นงานที่ให้การบริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นอกจากนั้นยังเป็นการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษา ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการ จัดระบบฐานข้อมูล และระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา มีการประสานงานร่วมกับชุมชน และท้องถิ่น เพื่อให้บริการ และประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศ แก่สาธารณชนรวมถึงการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ศรินยา จันทสุทธีบรร (2542, หน้า 19) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท เป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยา และจิตวิทยาพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องกันทางสังคมจะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่ บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์ และสถานภาพของบุคคลที่เป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม บทบาทอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย บทบาทที่กลุ่มสังคมร่วมกำหนดขึ้น มีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้นตามวิถีทางกฎหมายหรือบทบาทอื่นที่แบบแผนพฤติกรรมกำหนดขึ้นตามความต้องการหรือการยอมรับของสมาชิกเป็นสำคัญ

บทบาท (Role) มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่มีผลกระทบ มีคุณค่าหรือมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นเริ่มตั้งแต่เกิดมา และดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ล้วนมีบทบาทแตกต่างกันไปหลายสถานะ นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบทบาทไว้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2530) อธิบายบทบาท คือ หน้าที่ (Function) หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (Expected behavior) ของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งหน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติแล้วเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคมหรือวัฒนธรรมนั้นกำหนดขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2543, หน้า 78) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ดังนั้นบทบาทของบุคคลในองค์กรถือเป็นภารกิจต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดหรือรับมอบหมาย ซึ่งกำหนดชัดเจนทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542, หน้า 26) อธิบายว่าบทบาทคือการใช้ดุลยพินิจเลือกใช้อำนาจหน้าที่เป็นการเลือกใช้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ไว้สร้างอะไรให้เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นบทบาท (Role) จึงต่าง และไม่ใช่วัตถุของอำนาจหน้าที่ (Power) หรือต่างจากหน้าที่ (Function)

สรุปได้ว่า บทบาทจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออก พฤติกรรม และหน้าที่ที่ทุกคนแสดงออกมา หากการแสดงออกนั้นไม่เป็นไปตามบทบาทของคนนั้นแล้วอาจทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เหมาะสม และอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์กร หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพ

ของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดองค์การแม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

คุณลักษณะด้านบุคลิก อรุณ รัชธรรม (2547, หน้า 198-202) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี

1. เป็นผู้มีความรู้
2. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เป็นผู้มี ความกล้าหาญ
4. เป็นผู้มี ความเด็ดขาด
5. เป็นผู้มี ความแนบเนียน มีกิริยา วาจา ที่ถูกต้องเหมาะสม
6. เป็นผู้มี ความยุติธรรม
7. เป็นผู้มี ลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี
8. เป็นผู้ที่ มีความอดทน
9. เป็นผู้ที่ มีความกระตือรือร้น
10. เป็นผู้ที่ ไม่เห็นแก่ตัว
11. เป็นผู้มี ความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ
12. เป็นผู้มี ความพินิจพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
13. เป็นผู้มี ความสงบเสงี่ยม
14. เป็นผู้มี ความจงรักภักดี
15. เป็นผู้มี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
16. เป็นผู้มี ความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

1. ความมีชีวิตชีวา และทนทาน (Vitality and endurance) จะต้องมีความคล่องแคล่วคล่องว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมอยู่เสมอที่จะรับสถานการณ์ทุกชนิด ปรับตัวได้เปลี่ยนแปลงได้ และร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ มีความอดทนต่อการทำงานหนัก และนาน ๆ ทนต่อความลำบากเจ็บช้ำได้โดยไม่ปริปาก หรือแสดงอาการ ท้อแท้ให้พบเห็น
2. ความสามารถในการตัดสินใจ (Decisiveness) จะต้องตัดสินใจถูกต้อง ตัดสินใจได้เร็ว และเต็มใจเสมอที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น
3. ความสามารถในการจูงใจคน (Persuasiveness) ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับตนได้เท่านั้น ที่จะได้รับความสำเร็จ
4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
5. ความฉลาดไหวพริบ (Intellectual capacity) ความฉลาดไหวพริบจำเป็นที่สุด สำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ

คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ

ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ การศึกษาวิชาการทั่วไป การศึกษาด้านวิชาชีพ และการศึกษาให้เกิดความรอบรู้ซึ่งเชี่ยวชาญในแขนงวิชาที่คนสนใจสำหรับใช้จัดระดับความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลที่มาทำงานในการเป็นผู้บริหาร

คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

1. ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมอบหมายงานให้บุคลากรทำตามความรู้ความสามารถ การควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศงาน
2. สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และประโยชน์ตอบแทน
3. จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนว บริการสุขภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรมการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้
4. ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการที่หลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมนำผลการประเมินไปนิเทศ และพัฒนางานการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สุพล วังสินธ์ (2545, หน้า 29-30) ได้สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่า

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
2. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน
3. มีจิตสำนึกในความมุ่งมั่น
4. ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
5. ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
6. มีศักยภาพในการจัดการระบบบริหาร โรงเรียน โดยการนำระบบคุณธรรมมาใช้

ในโรงเรียน

7. สร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีกำลังใจที่จะเป็นครูดี ครูเก่ง ครูที่ปรึกษา (Mentor)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูป การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูป การศึกษา ควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ นักพัฒนา นักแก้ปัญหา นักตัดสินใจ นักประนีประนอม นักการทูต นักวางแผน นักปกครอง และนักปราชญ์

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

ความหมายของธรรมาภิบาล

ฉัฐฐา วินิจฉัยภาค (2554, หน้า 20) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล “เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางในการดำเนินงานที่มีการเชื่อมโยงไปทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเกิดจาก กระบวนการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส....”

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบ โครงสร้างกระบวนการ และความสัมพันธ์ของภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการ บริหารจัดการเศรษฐกิจการเมือง และสังคมของรัฐ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ประเวศ วะสี (2545, หน้า 9) อธิบายว่า การที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึงความ โปร่งใส ความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ธรรมาภิบาลในทัศนะของ นายแพทย์ประเวศ วะสี

จึงเสมือน พลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ

สุจิต นิมิตกุล (2543, หน้า 13-24) ได้อธิบายความหมายของธรรมาภิบาลตามทัศนะของ United Nation and Development Program (UNDP) ว่าหมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับประกอบด้วย กลไก กระบวนการ และสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชน และกลุ่มสามารถแสดงออก ซึ่งผลประโยชน์ปกป้อง สิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรมเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ขึ้นอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม และเสียงของคนยากจนผู้ด้อยโอกาส ได้รับการพิจารณาในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา

ไชยวัฒน์ คำชู (2545, หน้า 42-43) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลยังครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วม ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม วางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่าเสียงคนยากจนคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานของภาครัฐในทุก ๆ ด้าน โดยชอบธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็งมีความชอบธรรมด้านกฎหมาย มีเสถียรภาพมีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

จรัส สุวรรณเวลา (2546, หน้า 42-53) กล่าวถึง หลักธรรมาภิบาลว่า มีองค์ประกอบหลัก ๆ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. สัมฤทธิ์ผลตามพันธกิจ การที่องค์กรปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้
2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็น คน งบประมาณหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ให้เกิดผลสูงสุด
3. ดำเนินงานอย่างสมเหตุสมผล หน่วยงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และพร้อมยอมรับข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น
4. ดำเนินงานอย่างโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงาน การตัดสินใจ ผลการดำเนินงาน เป็นต้น

5. ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต องค์กรดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ปราศจากการทุจริต คอรัปชั่น

6. มีการกระจายอำนาจ และแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน

7. การมีส่วนร่วมของประชาคม เน้นให้ประชาคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม

8. การมีชุดแห่งอำนาจการถ่วงดุลอำนาจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้กลุ่มต่าง ๆ ตรวจสอบการทำงาน ซึ่งกัน และกัน

สุจิต นิमितกุล (2543, หน้า 13-24) กล่าวถึง องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่เสนอ โดยกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเน้นไปทางด้านการบริหาร การปกครอง การพัฒนา และการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นสายที่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบโดยตรงว่า องค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีนั้นมี 11 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม ความยั่งยืน สิ่งที่ชอบธรรม ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความเสมอภาค ความรู้ และทักษะของเจ้าหน้าที่ ความเสมอภาคทางเพศ ความอดทนอดกลั้น หลักนิติธรรม ความรับผิดชอบ และการเป็นผู้กำกับดูแล

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2546, หน้า 17-18) กล่าวถึง หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นผลจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ว่าประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม โดยองค์ประกอบของสำนักงาน ก.พ. เน้นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการให้บริการของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 8-9) การจัดเกณฑ์เพื่อการจัดระบบการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น ได้ยึดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นองค์ประกอบของเกณฑ์โดยวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ร่วมระหว่าง 1) หลักการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ส่งเสริม เช่น นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีเครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 2) หลักกฎหมาย และแนวทางการกำกับดูแลในประเทศไทย เช่นพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/ 1 พระราชราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมทั้งแนวทาง Corporate governance ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3) หลักธรรมาภิบาลของต่างประเทศ ได้แก่ World bank, UNESCAP, UNDP, OECD 4) หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ แนวคิด ทางเศรษฐศาสตร์ แนวคิดทางรัฐศาสตร์ แนวคิดทางกฎหมายการปกครองเมื่อวิเคราะห์

จุดร่วมปัจจัยต่าง ๆ แล้ว ได้ข้อสรุปว่าหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในภาครัฐมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี

หลักความรับผิดชอบ

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูษนะกุล (2545, หน้า 9) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมือง และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 9) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี ในหลักความรับผิดชอบว่าจะต้องมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใส่ใจ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องในความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความกล้าที่จะยอมรับผลของการกระทำของตน

สถาบันราชประชาสมาสัย (2549, หน้า 6) ได้สรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นการร่วมรับผิดชอบที่ตนทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบัน ถ้าคืออยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ถ้าผิดพลาดบกพร่องให้ช่วยกันแก้ไขไม่วางเฉย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง หลักการรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะชน

สรุปหลักความรับผิดชอบ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถาม และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

หลักการกระจายอำนาจ

บราวน์ (Brown, 1994, p. 1407) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษา ซึ่งมีความหมายหลายประการดังนี้ การจัดสรรการแบ่งอำนาจหน้าที่ ในการบริหารระดับสูงของรัฐบาลไปสู่หน่วยงานในระดับล่าง เช่น จากระดับกระทรวงหรือ หน่วยงานบริการการศึกษาท้องถิ่น ไปสู่สถานศึกษา โดยมีการมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ด้านบุคลากร การบริการ วัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

สมาน อัสวภูมิ (2543, หน้า 18) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือ การที่อำนาจ ในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรไม่ได้รวมอยู่ที่ศูนย์กลางของอำนาจเพียง แห่งเดียว แต่ได้มีการกระจายไปยังผู้บริหารหรือหน่วยงานการบริหารในระดับรองลงไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่ หน่วยงานปกครองอื่น และภาคประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควรถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคคลโดยโดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจ และ กระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการ โอนถ่ายบทบาท และภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ภาค ส่วนอื่น ๆ ในสังคม

หลักการมีส่วนร่วม

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2546, หน้า 49) ได้สรุปว่า หลักธรรมาภิบาลข้อนี้ อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงคนไทยทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดต้องรู้จัก สิทธิ และการใช้สิทธิต้องตื่นตัวกระตือรือร้นที่จะรับรู้ตรวจสอบกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ ที่ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่สนับสนุนการมีส่วนร่วมสร้างภาคประชาชน และสังคมเข้มแข็ง มีทัศนคติต่อส่วนรวมที่ถูกต้อง และมีคุณธรรม

ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550, หน้า 50) ได้สรุปว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาล ด้านการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองมากขึ้นทุกขณะ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนินการของโครงการรวมถึงได้การเสริมสร้างขีด ความสามารถในการเข้ามามีส่วนร่วม

ชนะเลิศ ยุวบูรณ์ (2553, หน้า 3-13) ได้สรุปว่า องค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น การไปสวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ

ปิติเทพ อยู่อินขง (2556, หน้า 13) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมคือประชาชน และบุคลากร ในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยมุ่งผลแห่งการประสบความสำเร็จร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วม ในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมกันแก้ปัญหาพร้อมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาใน ฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ปัญหาพร้อมในกระบวนการตัดสินใจ และการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหา ฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับ ผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

หลักการตอบสนอง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการตอบสนอง หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจรวมถึงตอบสนองตามความคาดหวังความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และความแตกต่าง

สรุปได้ว่า หลักการตอบสนอง หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้ อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

หลักความโปร่งใส

บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ (2546, หน้า 42) ได้กล่าวว่า หลักความโปร่งใสตามหลัก ธรรมาภิบาลของสภาสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผย

ข้อมูลข่าวสารตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ช่วยให้การทำงานภาครัฐ และภาคเอกชนปลอดจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 10) ได้สรุปว่า ในการทำงาน ทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใสเพื่อสร้างความไว้วางใจ ซึ่งกัน และกันมีการปรับปรุง กลไกการทำงานร่วมกันให้สามารถตรวจสอบมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารอันไม่ต้องห้ามทางตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า หลักการโปร่งใส หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้ รับประทานอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นไปโดยง่าย

หลักความเสมอภาค

ชำนาญวิทย์ เตรัตน์ (2540, หน้า 24-27) ทรรศนะแบบเสรีนิยมถือว่า สิทธิ และเสรีภาพ ของปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมดหลักความยุติธรรม และความเสมอภาคจะต้อง ไม่ขัดกับสิทธิ และเสรีภาพส่วนบุคคล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2550) เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิ และ เสรีภาพมาตรา 30 ของชนชาวไทยอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยให้ทุกคนมีความเสมอภาคกัน ต่อหน้า กฎหมายหลักความเสมอภาคมีพื้นฐานมาจากหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกันตาม ธรรมชาติที่ยอมรับกันว่าสิทธิตามธรรมชาติของปัจเจกบุคคลเป็นสิทธิที่มีมาตั้งแต่เกิดที่ทุกคน มีอยู่อย่างเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติใดทำให้เกิดความไม่เสมอภาคแก่บุคคล แต่ก็มีได้เป็นการห้าม โดยเด็ดขาดหากการเลือกปฏิบัตินั้นเป็นมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือ ส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ และเสรีภาพได้เช่นเดียวกันผู้อื่นถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ ที่เป็นธรรมชาติตามมาตรา 30

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักความเสมอภาค หมายถึง การได้รับการปฏิบัติได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศอายุ ความพิการ สถานภาพทางกายภาพ หรือสุขภาพสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมความเชื่อทางศาสนาการศึกษาการฝึกอบรม ฯลฯ

สรุปได้ว่า หลักความเสมอภาค หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึง โอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

กาญจนา นาคสกุล (2558) กล่าวว่า ฉันทามติได้นำคำว่าฉันทะ ซึ่งแปลว่าความพอใจเข้ามาสมรสกับคำว่ามติ ฉันทามติจึงแปลว่า ความเห็นชอบร่วมกัน โดยความพอใจความตกลงร่วมกันเพราะความพอใจเพื่อให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Consensus เช่น การเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การการค้าโลกต้องได้รับฉันทามติจากทุกประเทศที่เป็นสมาชิก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักการมุ่งฉันทามติ หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์ และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นสำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

สรุปได้ว่า หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

หลักประสิทธิผล

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 5) กล่าวถึง ประสิทธิผล คือ การใช้ทรัพยากรที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุผลการปฏิบัติงานในระดับสูง ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จต่อผลสัมฤทธิ์ในวัตถุประสงค์ และขณะเดียวกันก็ตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บุญเลิศ ไพรินทร์ และอัมพร เกสปริชาสวัสดิ์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ปิติพงศ์ วรรณรี, 2551 หน้า 35) กล่าวว่า คำนิยามของประสิทธิผลขององค์การจะชัดเจนได้ต้องระบุถึงคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ระบุถึงผลลัพธ์หรือสิ่งที่เป็นตัวแทน เช่น กำไร ความพึงพอใจ การปรับตัว หรือความอยู่รอด
2. ระบุถึงจำกัดหรือภาพที่เป็นข้อจำกัดบางประการที่ต้องปฏิบัติ
3. ระบุถึงมาตรฐานหรือสิ่งที่ใช้อ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาตามฐานที่กำหนด และระดับประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักประสิทธิผล หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการ ตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงาน ที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน และมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

สรุปได้ว่า หลักประสิทธิผล หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิง ยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติ หน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และ อยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบ และมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมี การติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หลักประสิทธิภาพ

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2542, หน้า 86) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่องค์การนั้นมีการใช้ทรัพยากรโดยการคำนึงถึงต้นทุนต่อหน่วย กล่าวคือ เป็นการวิเคราะห์ ถึงการใช้ทรัพยากร โดยเป็นอิสระจากการที่ทรัพยากรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับกลไกอื่น ๆ เป็นการยกวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของแต่ละทรัพยากรที่เราเอามาใช้วิเคราะห์

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2543, หน้า 101 -105) กล่าวว่า ประสิทธิภาพประสิทธิผล ในการประเมินผลการปฏิบัติงานต้องพิจารณาในองค์ประกอบดังนี้ คือ ความสอดคล้อง ความตรงประเด็น ความไวต่อการปฏิบัติงาน และความน่าเชื่อถือ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 17) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องรวดเร็วตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน และต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด และได้กล่าวเพิ่มอีกว่า ประสิทธิภาพนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรที่ดี วัสดุอุปกรณ์ที่ดี และเพียงพอรวมทั้งระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัว และการกำกับดูแลที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิค และเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากร

ทางด้านต้นทุนแรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

สรุปได้ว่า หลักประสิทธิภาพ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน และบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อน และไม่มีความจำเป็น

หลักนิติธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552, หน้า 10) ได้สรุปว่า ด้านหลักนิติธรรม หมายถึง การใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียน และประชาชนเป็นสำคัญ

ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550, หน้า 50-51) ได้สรุปว่า ด้านนิติธรรม เป็นหลักที่ถือเป็นกฎกติกาในสังคมที่ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นการตรวจตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของสมาชิกระบบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมที่ดี มีความเป็นธรรม และมีความชัดเจน มีระบบลงโทษที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์ (2553, หน้า 3-12) ได้สรุปว่า ด้านนิติธรรม เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, หน้า 22) ได้สรุปว่า ด้านหลักนิติธรรม หมายถึง กฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีความเป็นธรรมสามารถปกป้องคนดี และลงโทษคนไม่ดีได้ มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

หลักการ และความสำคัญของธรรมาภิบาล

บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ (2542, หน้า 29) ได้อธิบายถึง ความสำคัญของการบริหารจัดการ บ้านเมือง และสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาลว่า เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน และประชาชน เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน และประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขภาวะวิกฤติในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความ ยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย วิศรา รัตนสมัย (2543, หน้า 26) ได้อธิบายถึงลักษณะเงื่อนไขสำคัญของธรรมาภิบาล ซึ่งมีหลัก สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public participation) คือ กระบวนการ ที่ประชาชนมีโอกาส และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับ การเลือกตั้งจาก ประชาชนโดยชอบธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้ รวมถึงการให้เสรีภาพแก่ สื่อมวลชน และให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็น อย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วม คือ การมีรูปแบบ การปกครอง และบริหารงานที่ กระจายอำนาจ (Decentralization)

2. หลักความสุจริต และ โปร่งใส (Honesty and transparency) คือ กลไกการบริหาร ที่มีความสุจริต และ โปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบภคิภา และการดำเนินงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึง และรับข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างเสรีเป็นธรรมถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และประชาชนสามารถตรวจสอบ และติดตามผลได้

3. หลักพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ ความรับผิดชอบใน บทบาทภาระหน้าที่ที่มีต่อสาธารณชนโดยมีการจัดองค์กรหรือการ กำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็น การดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมในความหมายนี้ จะรวมถึงการที่มี Bureaucracy accountability และ Political accountability ซึ่งจะมีความหมาย ที่มากกว่าความรับผิดชอบเฉพาะต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ให้การสนับสนุน ทางการเมืองแต่จะครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม การที่จะมีพันธะ รับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้ องค์กรหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพร้อม และสามารถที่จะถูก ตรวจสอบ และวัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ ประสิทธิภาพ และการใช้

ทรัพยากรสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability

4. หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political legitimacy) กล่าวคือ เป็นกลไกที่มียอมรับประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวม ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริตมีความเที่ยงธรรม และมีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้

5. หลักกฎหมายที่ยุติธรรม และชัดเจน (Fair legal framework and predictability) คือ มีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรม และเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกฎหมายมีการบังคับใช้ และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกฎหมายที่ชัดเจน ซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจสามารถคาดหวัง และรู้ว่าเกิดผลอย่างไรเมื่อดำเนินการตามกฎหมายของสังคมสิ่งเหล่านี้เป็นการประกันความมั่นคง ความศรัทธา และความเชื่อมั่นของประชาชน

6. หลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (Efficiency and effectiveness) คือ กลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงานการจัดองค์กรการจัดสรรบุคลากร และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า และเหมาะสม มีการดำเนินการให้สาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ และกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน

สำนักนายกรัฐมนตรี (2542, หน้า 2 อ้างถึงใน รัชชวัญ ภาควิมิ, 2547, หน้า 16)

ได้กล่าวถึงความสำคัญในการจัดระเบียบราชการ และวางมาตรการแก้ปัญหาผลกระทบจากความหย่อน ประสิทธิภาพของกลไกบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ อันเป็นความรับผิดชอบของข้าราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ ขณะเดียวกันในภาคประชาชนอันควรจะต้องตื่นตัว และสร้างความรับผิดชอบต่อ สังคม ตลอดจนความตระหนักในสิทธิ และหน้าที่

สรุปได้ว่า หลักการความสำคัญของธรรมาภิบาล เป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรนำไปปฏิบัติ ในองค์การของตนเองเพื่อให้การบริหารนั้นเกิดประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิก ในองค์การต่อบริหารกับลูกน้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

บุญญาภา สุทธิวงศ์ (2550, หน้า 7) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่กำลังทำอยู่อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ถ้าองค์ประกอบเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสม

อนันต์ ทองดารา (2551, หน้า 44) สรุปไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการ ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในทางบวก และในทางลบเป็นไปตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวังก็ให้เกิดความกระตือรือร้นหรือการแสดงออกในพฤติกรรมต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

รัชนี ทีปการ (2556, หน้า 26) สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามได้ต่อไปความรู้สึกจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นจากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง และถ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานมีการเสียสละอุทิศกายใจ และสติปัญญาให้แก่งาน ซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในที่สุด

พรพิมล วงศ์จันทร์ (2557, หน้า 20) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่งได้ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

Gilmer (1965, อ้างถึงใน เพ็ญแข ช่อมณี 2544, หน้า 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลของเจตคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์กร องค์ประกอบของแรงงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพึงพอใจนั้น ได้แก่ ความรู้สึก มีความสำเร็จในผลงาน ความรู้สึกที่ได้รับการยกย่องนับถือ และความรู้สึกว่ามีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

Morse (1955, อ้างถึงใน สันติ ธรรมชาติ 2545, หน้า 24) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ลดความตึงเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลง ถ้ามีความตึงเครียดมากก็จะเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ความตึงเครียดเป็นผลรวมจากความต้องการของมนุษย์

เมื่อคราวใดความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้ความเครียดน้อยลง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจ จากคำนิยามของ Morse ทำให้มีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้ความหมายไปในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน โดยเน้นว่าความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนอง เช่น Hoy and Miskel (2013) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ติดต่อกัน ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับคุณค่าและความต้องการของบุคคลด้วย Dessler (2014) อธิบายความพึงพอใจว่าเป็นระดับความรู้สึกต่องานเพื่อความต้องการที่สำคัญของคนเรา เช่น ความมีสุขภาพดี มีความมั่นคง มีความสมบูรณ์พูนสุข มีพวกพ้อง มีคนยกย่องต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้วทำให้มีผลต่องาน

Silmer (1984, อ้างถึงใน ประภาภรณ์ สุรปภา 2544, หน้า 9) กล่าวว่า iva ความพึงพอใจเป็นระดับขั้นตอนความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบของคนที่มีลักษณะต่าง ๆ ของงาน รวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมายการจัดระบบงาน และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

Strauss (1980, อ้างถึงใน เพ็ญแข ช่อมณี 2544, หน้า 7) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ในการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจนั้น โดยทั่วไปนิยมศึกษากันในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และมิติความพึงพอใจในการรับบริการ

สรุปได้ว่า “ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกที่ยินดีกับการปฏิบัติงาน ทั้งการให้บริการ และการรับบริการในทุกสถานการณ์ทุกสถานที่

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

Barnard (1968, อ้างถึงใน อำนวย บุญศรี, 2549) ได้กล่าวถึง สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในงานไว้ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นการตอบแทนชดเชย หรือเป็นรางวัลที่เขาได้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานนั้นมาเป็นอย่างดี
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลที่มีชีวิต เป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานมากกว่ารางวัลที่เป็นวัตถุ เพราะสิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสนี้บุคคลากรจะได้รับแตกต่างกัน เช่น เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษ เป็นต้น
3. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา หมายถึง สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ทำงาน เครื่องมือการทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกายในการทำงาน

4. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของบุคคลด้านความภาคภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือการได้มีโอกาสช่วยเหลือครอบครัวตนเอง และผู้อื่น ทั้งได้แสดงความภักดีต่อหน่วยงาน

5. ความพึงพอใจในสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ฉันท์มิตร ถ้าความสัมพันธ์เป็นไปด้วยดีจะทำให้เกิดความผูกพัน และความพอใจที่จะร่วมงานกับหน่วยงาน

6. การปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับวิธีการ และทัศนคติของบุคคล หมายถึง การปรับปรุงตำแหน่งวิธีทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคลากร

7. โอกาสที่จะร่วมมือในการทำงาน หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในงานเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของหน่วยงาน มีความรู้สึกเท่าเทียมกันในหมู่ผู้ร่วมงาน และมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

8. สภาพของการอยู่ร่วมกัน หมายถึง ความพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในการทำงาน

Herzberg (1959, อ้างถึงใน เพ็ญแข ช่อมณี 2544, หน้า 19) ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงาน โดยการสัมภาษณ์วิศวกรในเมืองพิทส์เบิร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาทดลอง สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้วิศวกร และนักบัญชีเกิดความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงานนั้นมีสององค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบกระตุ้น (Motivation factors) หรือปัจจัยจูงใจ มีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของการงานโดยตรง เป็นสิ่งที่จูงใจบุคคลให้มีความตั้งใจในการทำงาน และเกิดความพอใจในการทำงาน ปัจจัยนี้ได้แก่

1.1 ความสำเร็จของงาน หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้น และประสบผลสำเร็จ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การที่บุคคลได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากกลุ่มเพื่อน ผู้บังคับบัญชา หรือจากกลุ่มบุคคลอื่น

1.3 ลักษณะของงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีของบุคคลที่มีต่อลักษณะของงาน

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจรับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในสถานะหรือตำแหน่งของบุคลากรในองค์กร

2. องค์ประกอบค่าจูน (Hygiene factors) หรือปัจจัยค่าจูน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานหรือส่วนประกอบของงาน ทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน กล่าวคือ หากขาดปัจจัยเหล่านี้จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานแต่แม้ว่าจะมีปัจจัยเหล่านี้อยู่ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าเป็นสิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยนี้ได้แก่

2.1 เงินเดือน หมายถึง ความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในเงินเดือนหรืออัตราการเพิ่มเงินเดือน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตนอกจากจะหมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่งภายในองค์กรแล้ว ยังหมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะหรือวิชาชีพของเขา ดังนั้นจึง หมายถึง การที่บุคคลได้รับสิ่งใหม่ ๆ ในการเพิ่มพูนทักษะที่จะช่วยเอื้อต่อวิชาชีพของเขา

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นกิริยาหรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2.4 สถานะของอาชีพ หมายถึง ลักษณะของงานหรือสถานะที่เป็นองค์ประกอบทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกต่องาน เช่น การมีรถประจำตำแหน่ง เป็นต้น

2.5 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง การติดต่อพบปะกัน โดยกิริยาหรือวาจาแต่ไม่ได้รวมถึงการยอมรับนับถือ

2.6 นโยบาย และการบริหารงานขององค์กร หมายถึง การจัดการ และการบริหารงานขององค์กร

2.7 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.8 สภาพภาพการทำงาน ได้แก่ สภาพภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อความเป็นสุขในการทำงาน

2.9 ความเป็นส่วนตัว หมายถึง สถานการณ์ ซึ่งลักษณะบางประการของงานส่งผลต่อชีวิตส่วนตัวในลักษณะของผลงานนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่งต่องานของเขา

2.10 ความมั่นคงในงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความมั่นคงของงาน ความมั่นคงในองค์กร

2.11 วิธีการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัย
 ค้ำจุนจะเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือรู้สึกไม่พอใจในการทำงาน
 ซึ่งทฤษฎีสององค์ประกอบของ Herzberg นี้เชื่อว่าการสนองความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น
 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หรือปัจจัยจูงใจที่สร้างความพึงพอใจ เป็นความต้องการขั้นสูง
 ประกอบด้วยลักษณะงาน ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ การได้รับการยกย่อง และ
 สถานภาพ ส่วนองค์ประกอบที่ 2 หรือปัจจัยค้ำจุน หรือองค์ประกอบที่สร้างความไม่พึงพอใจ
 เป็นความต้องการขั้นต่ำ ประกอบด้วยสภาพการทำงาน การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่าง
 บุคคล นโยบาย และการบริหารงาน ความมั่นคงในงาน และเงินเดือน ไม่เป็นการสร้างเสริมบุคคล
 ให้ปฏิบัติดีขึ้นแต่ต้องดำรงรักษาไว้เพื่อความพึงพอใจในขั้นสูงต่อไป

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในงานวิจัยการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
 ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนไชยราช-ช้างแรง
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ทำงานของข้าราชการครู มีระยะเวลาต่างกันจะส่งผลต่อแนวคิด
 ในการใช้หลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ครูที่ปฏิบัติงานเป็นเวลานาน
 ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และหลักการบริหาร โดยเฉพาะผู้ที่มี
 ประสบการณ์ยาวนาน มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาหลายคน ย่อมเห็นข้อแตกต่าง
 งาน นานองดุม (2550, หน้า 90) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของ
 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาขอนแก่นเขต 4 พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน
 มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มหาวงษ์ (2554, หน้า 67) ที่ได้
 ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิด
 ของครูสังกัด โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า ครูในจังหวัดระยอง
 จันทบุรี ตราดที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จะมีความความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล
 เรืองวิงค์ (2552) ได้ศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายราชตาม
 ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบ
 การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายราชตามความคิดเห็นของ

ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนนั้น แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับเจลิม เทียงสงค์ (2549) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 น้อยกว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกิน 10 ปี

ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร ของสถานศึกษาแตกต่างกันไปตามจำนวนบุคลากรในองค์กร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ การบริหาร และการจัดการก็ย่อมแตกต่างกันไปตามกันไป สถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากร มากจำนวนนักเรียนมากภาระงานก็สูง ทำให้ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหาร ที่สูงเพื่อให้งานสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ การบริหารงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีทรัพยากร และงบประมาณที่ได้รับสูงกว่าขนาดศึกษาขนาดเล็กการบริหารงานจึงเป็นเรื่องยาก และซับซ้อน ดังที่ ภิญญู สาธร (2526, หน้า 39) ได้กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความซับซ้อนเพราะ มีจำนวนนักเรียน จำนวนครูมาก แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีทรัพยากร การบริหารมาก มีบุคลากร งบประมาณมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงทำให้ครูใน โรงเรียน ขนาดต่างกัน มีความคิดต่อการบริหารงานของผู้บริหารแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยไพฑูรย์ บัวทิพย์ (2555, หน้า 57) ได้ศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์ (2551, หน้า 74) ได้ศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามขนาด สถานศึกษา โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมเมศวร์ คำผาบ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลใน

การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น สรุปได้ว่า ขนาดโรงเรียน เป็นตัวแปรที่น่าสนใจที่ส่งผลต่อความคิดเห็น ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้หลักธรรมชาติ ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงาน ตามหลักธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ พบว่า นายก องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารตามหลักธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านนิติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านประสิทธิภาพ มีการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติน้อยที่สุด และยังพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์ กับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติอยู่ใน ระดับปานกลาง

จตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมชาติของ องค์การ บริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วน ตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมชาติไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชน ที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยโดยรวม และ รายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ปัญหา และ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การบริหารงบประมาณไม่โปร่งใส การแก้ไขปัญหาไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล อบต. ควรจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรม ควรแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว ควรจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชน รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน โดยสรุปประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง โดยประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง แตกต่างกัน ซึ่งข้อสรุปที่ได้สามารถใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล

ขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านของความเป็นธรรมาภิบาล ในการพัฒนาท้องถิ่นพบว่า การพัฒนาตามหลักความคุ้มค่ามากที่สุด และน้อยที่สุด คือ การพัฒนาตามหลักการมีส่วนร่วม และประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เขตพื้นที่ที่อาศัย และระยะเวลาพำนักอาศัยในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจนยูทธ์ อุ่นเจริญทวีสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้ 1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ โดยรวม และจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลัก

ความคุ้มค่า 2) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน เห็นว่า ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยสรุป ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นคณะผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปเป็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลสมเด็จตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

พระยุกุชญา ชูทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงได้ดังนี้ คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีส่วนร่วม ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า และด้านคุณธรรม และควรมีการพัฒนาพฤติกรรมบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน

บุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตาม โรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษกริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Stueber (1955 อ้างถึงใน สุเนตร ทองคา, 2544, หน้า 55) ได้ศึกษารูปแบบของความเป็นผู้นำ ประสิทธิภาพการทำงาน และคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษาคูณลักษณะของการเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำที่ชอบบริการคนอื่น และความเป็นผู้นำที่มีน้ำใจกับผู้อื่น โดยศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 23 คน จากผู้บริหารทั้งหมด 71 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไม่มีรูปแบบความเป็นผู้นำที่สอดคล้องกันเลย แต่ส่วนมากใช้รูปแบบผู้นำที่เข้มแข็งที่สุด ผู้บริหารประเมินความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับสูง การประเมินเป็นแบบอย่างให้บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับสูงสุด การปฏิบัติตนในการบริการผู้อื่น พบว่าอยู่ในระดับปกติ

Fowler (1987 อ้างถึงใน วิทยา แสงจันทร์, 2544, หน้า 33) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู อาจารย์ ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐต่าง ๆ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และเมื่อเปรียบเทียบครู อาจารย์ใน โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับครู อาจารย์ในโรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

Mercella (2010) ได้ศึกษาการบริหารการปกครองด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอน โก รัฐแคลิฟอร์เนีย การวิจัยนี้พบว่า การรับรู้การมีส่วนร่วม ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โมรอน โก ข้อมูลที่ได้รับ

การเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสารได้จากหัวข้อที่สอดคล้องเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยง สิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้ จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้นำในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาความทุ่มเท เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นไป นำไปสู่การปรับเปลี่ยนในสิ่งที่จะต้องจะเป็นเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาใน
โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งมีลำดับการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากร และกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียน
ในกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 135 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนในกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
ของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) และในการสุ่มตัวอย่างข้าราชการครู และบุคลากร
ทางการศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 7 โรงเรียน
ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	กลุ่มประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านไชยราช	36	27
2	อนุบาลบางสะพานน้อย	18	13
3	มูลนิธิศึกษา	16	12
4	บ้านไร่บนสามัคคี	14	11
5	บ้านบางเจริญ	19	14
6	บ้านทองอินทร์	17	13
7	บ้านช้างเผือก	15	10
	รวม	135	100

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ คือ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าใน 10 ด้าน คือ 1) ด้านหลักประสิทธิผล 2) ด้านหลักประสิทธิภาพ 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักการรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 7) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 8) ด้านหลักนิติธรรม 9) ด้านหลักความเสมอภาค 10) ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ จำนวน 40 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด ตำรา และเอกสารผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 10 ด้าน คือ 1) ด้านหลักประสิทธิผล 2) ด้านหลัก

ประสิทธิภาพ 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักการรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 7) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 8) ด้านหลักนิติธรรม 9) ด้านหลักความเสมอภาค 10) ด้านหลักมุ่งเน้นจิตตมตติ

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษา แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง (Validity) การทดสอบอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน และเหมาะสมในการใช้ภาษา รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.2 ผศ.ดร.ประยูร อิมสวาสดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.3 นายจรณพงษ์ วุฒิพงษ์วารกร ผู้อำนวยการ โรงเรียนมูลนิธิศึกษา

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในกลุ่ม 1 ชัยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก รายชื่อมีค่าอยู่ระหว่าง .60-.78

2.4 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .98

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปถึงข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนในกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 100 ฉบับ ไปยังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พร้อมนัดหมายการไปขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, pp. 16-24) แบ่งความสำคัญของเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับความพึงพอใจของราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ออกเป็น 5 ระดับ โดยนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษารายด้าน และรวมเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มไชยราช-ช้างแรก จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยใช้ค่า (t -test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แล้วทำการทดสอบรายคู่ภายหลังด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) เพื่อเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูล จึงได้มีการกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงที (t -distribution)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับนัยสำคัญ (Probability)
df	แทน ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

ในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไขยราช- ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของ สถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏผลในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	<i>n = 100</i>	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	63	63.00
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	37	37.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	<i>n = 100</i>	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดกลาง	68	68.00
ขนาดใหญ่	32	32.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 68 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไซยราช- ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ดังปรากฏผลในตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไซยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. หลักประสิทธิผล	4.10	.63	มาก	5
2. หลักประสิทธิภาพ	4.18	.65	มาก	2
3. หลักการตอบสนอง	4.11	.67	มาก	4
4. หลักการระับผิดชอบ	4.21	.57	มาก	1
5. หลักความโปร่งใส	4.11	.61	มาก	3
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.09	.61	มาก	6
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.94	.83	มาก	10
8. หลักนิติธรรม	4.02	.70	มาก	7
9. หลักความเสมอภาค	4.00	.72	มาก	8
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.95	.74	มาก	9
รวม	4.09	.56	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไซยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักการรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิผล โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักประสิทธิผล	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	การดำเนินการของผู้บริหารบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนดำเนินงานประจำปี	4.01	.70	มาก	5
2.	ผู้บริหารของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ชัดเจน	4.05	.81	มาก	3
3.	ผู้บริหารของท่านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน	4.19	.77	มาก	1
4.	ผู้บริหารของท่านมีระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.18	.77	มาก	2
5.	ผู้บริหารของท่านนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.05	.83	มาก	4
รวม		4.10	.63	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิผล โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ผู้บริหารของท่านมีระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และผู้บริหารของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ชัดเจน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักประสิทธิภาพ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารมีการใช้จ่ายตามแผนงานงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.21	.80	มาก	3
2.	ผู้บริหารของท่านมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดค่าใช้จ่าย และเวลาในการทำงาน	3.99	.90	มาก	5
3.	ผู้บริหารของท่านมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์คุ้มค่า	4.24	.78	มาก	2
4.	ผู้บริหารของท่านมีการลดขั้นตอนการบริการ/ การทำงาน ลดลงเพื่ออำนวยความสะดวก/ ลดค่าใช้จ่าย	4.33	.71	มาก	1
5.	ผู้บริหารของท่านมีระบบติดตามประเมิน ความคุ้มค่าของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่า	4.15	.73	มาก	4
รวม		4.18	.65	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการลดขั้นตอนการบริการ/ การทำงานลดลงเพื่ออำนวยความสะดวก/ ลดค่าใช้จ่าย ผู้บริหารของท่านมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์คุ้มค่า และผู้บริหารมีการใช้จ่ายตามแผนงานงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการตอบสนอง โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักการตอบสนอง	$n = 100$		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	SD		
1.	ในภาพรวมของโรงเรียนผู้บริหารของท่านให้บริการ/ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	.83	มาก	2
2.	ผู้บริหารของท่านมีความคล่องตัว และรวดเร็วในการให้บริการ/ ดำเนินงาน	4.05	.80	มาก	3
3.	ผู้บริหารของท่านสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม	4.19	.75	มาก	1
รวม		4.11	.67	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารของท่านสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม ในภาพรวมของโรงเรียนผู้บริหารของท่านให้บริการ/ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารของท่านมีความคล่องตัว และรวดเร็วในการให้บริการ/ ดำเนินงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการรับผิดชอบ โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักการรับผิดชอบ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน	4.21	.64	มาก	3
2.	ผู้บริหารของท่านมีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอก	4.04	.75	มาก	5
3.	ผู้บริหารของท่านมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และรับผิดชอบร่วมกัน	4.15	.73	มาก	4
4.	ผู้บริหารของท่านมีระบบการควบคุมตรวจสอบน่าเชื่อถือ	4.32	.69	มาก	1
5.	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน	4.32	.75	มาก	2
รวม		4.21	.57	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านหลักการรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีระบบการควบคุมตรวจสอบน่าเชื่อถือ ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน และผู้บริหารของท่านมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักความโปร่งใส	<i>n = 100</i>		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ	4.28	.74	มาก	1
2.	ผู้บริหารของท่านมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้	4.07	.76	มาก	3
3.	ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	4.12	.74	มาก	2
4.	ผู้บริหารของท่านมีการกระจายข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง	4.03	.72	มาก	5
5.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้สาธารณะสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้	4.05	.82	มาก	4
รวม		4.11	.61	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ผู้บริหารของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และผู้บริหารของท่านมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักการมีส่วนร่วม	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิด และเสนอแนะข้อคิดเห็นประโยชน์ของหน่วยงาน	4.20	.71	มาก	2
2.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการของหน่วยงาน	4.12	.67	มาก	3
3.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.23	.72	มาก	1
4.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อันเกิดจากความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยงาน	4.03	.77	มาก	4
5.	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	3.85	.89	มาก	5
รวม		4.09	.61	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม และรายข้อ

อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิด และเสนอแนะข้อคิดเห็นประโยชน์ของหน่วยงาน และผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการของหน่วยงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักการกระจายอำนาจ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านมีการกระจายงบประมาณไปยังส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม	3.99	.98	มาก	1
2.	ผู้บริหารของท่านมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	3.93	.92	มาก	2
3.	ผู้บริหารของท่านมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	3.89	.85	มาก	3
รวม		3.94	.83	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวม และรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกระจายงบประมาณไปยังส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ผู้บริหารของท่านมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่าง

เหมาะสม และผู้บริหารของท่านมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักนิติธรรม โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักนิติธรรม	<i>n = 100</i>		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	4.06	.83	มาก	1
2.	ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย	4.03	.77	มาก	2
3.	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ	3.96	.76	มาก	3
รวม		4.02	.70	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านนิติธรรม โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย และผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความเสมอภาค โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักความเสมอภาค	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค	3.92	.84	มาก	3
2.	ผู้บริหารของท่านมีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	4.11	.76	มาก	1
3.	ผู้บริหารของท่านจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาแต่ละงานอย่างเสมอภาค	3.96	.84	มาก	2
รวม		4.00	0.7	มาก	2

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความเสมอภาคโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ผู้บริหารของท่านจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาแต่ละงาน อย่างเสมอภาค และผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของเสียงที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงานหรือการให้บริการ	3.93	.88	มาก	2
2.	ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงาน	4.02	.84	มาก	1
3.	ผู้บริหารของท่านสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครูต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน	3.91	.81	มาก	3
รวม		3.95	.74	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงาน ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของเสียงที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงานหรือการให้บริการ และผู้บริหารของท่านสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครูต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไซยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังปรากฏผลในตารางที่ 15-18

ตารางที่ 15 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไซยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน							
	น้อยกว่า 5 ปี				ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
			<i>n</i> = 63				<i>n</i> = 37	
1. หลักประสิทธิผล	4.07	.64	มาก	2	4.14	.63	มาก	10
2. หลักประสิทธิภาพ	4.06	.68	มาก	4	4.39	.53	มาก	1
3. หลักการตอบสนอง	4.05	.70	มาก	5	4.21	.60	มาก	4
4. หลักการระับผิดชอบ	4.13	.58	มาก	1	4.34	.53	มาก	2
5. หลักความโปร่งใส	4.06	.62	มาก	3	4.20	.57	มาก	5
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.98	.67	มาก	6	4.26	.44	มาก	3
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.80	.90	มาก	10	4.16	.66	มาก	8
8. หลักนิติธรรม	3.94	.73	มาก	7	4.15	.63	มาก	9
9. หลักความเสมอภาค	3.90	.76	มาก	8	4.16	.60	มาก	7
10. หลักมุ่งเน้นจันทามติ	3.81	.79	มาก	9	4.18	.59	มาก	6
รวม	4.00	.60	มาก		4.23	.46	มาก	

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักการรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักการรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป		t	p
	n = 63		n = 37			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. หลักประสิทธิผล	4.07	.64	4.14	.63	-.54	.59
2. หลักประสิทธิภาพ	4.06	.68	4.39	.53	-2.57*	.01
3. หลักการตอบสนอง	4.05	.70	4.21	.60	-1.12	.27
4. หลักการรับผิดชอบ	4.13	.58	4.34	.53	-1.73	.09
5. หลักความโปร่งใส	4.06	.62	4.20	.57	-1.14	.26
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.98	.67	4.26	.44	-2.48*	.02
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.80	.90	4.16	.66	-2.11*	.04
8. หลักนิติธรรม	3.94	.73	4.15	.63	-1.50	.14

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 63		<i>n</i> = 37			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
9. หลักความเสมอภาค	3.90	.76	4.16	.60	-1.79	.08
10. หลักมุ่งเน้นจันทามติ	3.81	.79	4.18	.59	-2.51*	.01
รวม	4.00	.60	4.23	.46	-2.01*	.04

**p* < .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม และ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักมุ่งเน้นจันทามติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และ ด้านหลักความเสมอภาคแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ความพึงพอใจของ ข้าราชการครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ขนาดสถานศึกษา							
	ขนาดกลาง <i>n</i> = 68				ขนาดใหญ่ <i>n</i> = 32			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิผล	4.11	.67	มาก	3	4.08	.56	มาก	8
2. หลักประสิทธิภาพ	4.14	.67	มาก	2	4.28	.58	มาก	1
3. หลักการตอบสนอง	4.07	.72	มาก	5	4.20	.53	มาก	3
4. หลักการรับผิดชอบ	4.18	.62	มาก	1	4.27	.43	มาก	2
5. หลักความโปร่งใส	4.08	.66	มาก	4	4.17	.48	มาก	5
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.04	.65	มาก	6	4.18	.48	มาก	4
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.93	.88	มาก	10	3.96	.72	มาก	9
8. หลักนิติธรรม	3.99	.77	มาก	7	4.08	.54	มาก	7
9. หลักความเสมอภาค	3.95	.78	มาก	9	4.10	.56	มาก	6
10. หลักมุ่งเน้นจันทามติ	3.97	.80	มาก	8	3.92	.59	มาก	10
รวม	4.06	.61	มาก		4.14	.44	มาก	

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความพึงพอใจในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่หลักภาระรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักประสิทธิผล ตามลำดับ

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพึงพอใจในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักภาระรับผิดชอบ และหลักการตอบสนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 68		<i>n</i> = 32			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. หลักประสิทธิผล	4.11	.67	4.08	.56	.23	.82
2. หลักประสิทธิภาพ	4.14	.67	4.28	.58	-.97	.34
3. หลักการตอบสนอง	4.07	.72	4.20	.53	-1.00	.32
4. หลักภาระรับผิดชอบ	4.18	.62	4.27	.43	-.83	.41
5. หลักความโปร่งใส	4.08	.66	4.17	.48	-.74	.46
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.04	.65	4.18	.48	-1.15	.25
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.93	.88	3.96	.72	-.18	.86
8. หลักนิติธรรม	3.99	.77	4.08	.54	-.73	.47
9. หลักความเสมอภาค	3.95	.78	4.10	.56	-1.03	.31
10. หลักมุ่งเน้นจันทามติ	3.97	.80	3.92	.59	.34	.74
รวม	4.06	.61	4.14	.44	-.75	.45

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) และในการสุ่มตัวอย่างข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 7 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของเบสท์ และคานท์ (Best & Kahn, 1993, p. 247) จำนวน 58 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .60-.78 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการแปลผลโดยนำเสนอเป็นตารางประกอบพร้อมการบรรยาย

สรุป

การศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมเนียมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมเนียมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ
 แรก ได้แก่ หลักการรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

1.1 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมเนียมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิผล โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน
 ผู้บริหารของท่านมีระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และผู้บริหารของท่าน
 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ชัดเจน ตามลำดับ

1.2 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้
 หลักธรรมเนียมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการลดขั้นตอนการบริการ/ การทำงานลดลง
 เพื่ออำนวยความสะดวก/ ลดค่าใช้จ่าย ผู้บริหารของท่านมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และ
 เกิดประโยชน์คุ้มค่า และผู้บริหารมีการใช้จ่ายตามแผนงานงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 ตามลำดับ

1.3 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมเนียมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการตอบสนอง โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารของท่านสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง/

ความต้องการของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม ในภาพรวมของโรงเรียนผู้บริหารของท่าน ให้บริการ/ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารของท่านมีความคล่องตัว และรวดเร็วในการให้บริการ/ ดำเนินงาน ตามลำดับ

1.4 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านหลักภาระรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีระบบการควบคุมตรวจสอบนำเชื่อถือผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน และผู้บริหารของท่านมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

1.5 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ผู้บริหารของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และผู้บริหารของท่านมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตามลำดับ

1.6 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิด และเสนอแนะข้อคิดเห็นประโยชน์ของหน่วยงาน และผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการของหน่วยงาน ตามลำดับ

1.7 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวม และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกระจายงบประมาณไปยังส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ผู้บริหารของท่านมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และผู้บริหารของท่านมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

1.8 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านนิติธรรม โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไป
 น้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงาน ไว้อย่างชัดเจน
 ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย และผู้บริหารของท่านให้
 ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ ตามลำดับ

1.9 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความเสมอภาค โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเสมอภาค
 ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้บริหารของท่านจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาแต่ละงาน อย่างเสมอภาค และ
 ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค ตามลำดับ

1.10 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
 โดยตรงต่อการดำเนินงาน ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของเสียงที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อ
 การดำเนินงานหรือการให้บริการ และผู้บริหารของท่านสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครู
 ต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน ตามลำดับ

2. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวม และรายด้าน

หลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักมุ่งเน้น
 นันทามติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักประสิทธิผล
 ด้านหลักการตอบสนอง ด้านการรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และ
 ด้านหลักความเสมอภาคแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอ
 บางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจควรมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ
 แรก ได้แก่ หลักการรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ทั้งนี้อาจ
 เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้ความสำคัญกับ
 การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร
 มีการจัดสรรงบประมาณลงสู่โรงเรียนในสังกัดเป็นจำนวนมาก อีกทั้งโรงเรียนยังได้รับงบประมาณ
 สนับสนุนการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานเอกชนในเขตรอบโรงเรียน และโรงเรียน
 ในกลุ่มไชยราช-ช้างแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง
 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้
 เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหาร
 ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ผ่องสุข (2550)
 ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง
 อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้านี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การบริหารงาน

ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โคนสว่าง โดยรวม และรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก

1.1 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านหลักประสิทธิผล โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ผู้บริหารของท่านมีระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และผู้บริหารของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ชัดเจน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ที่ตอบสนองความต้องการของครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของครู และบุคลากรทางการศึกษา สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระยุพธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหารโรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ

จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการลดขั้นตอนการบริการ/ การทำงานลดลง เพื่ออำนวยความสะดวก/ ลดค่าใช้จ่าย ผู้บริหารของท่านมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์คุ้มค่า และผู้บริหารมีการใช้จ่ายตามแผนงานงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ การปฏิบัติราชการมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุน และบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ อาจเพราะการลดขั้นตอน และระยะเวลา ในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำสมัย และไม่มีความจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วน ตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาล ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

1.3 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการตอบสนอง โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารของท่านสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม ในภาพรวมของโรงเรียนผู้บริหารของท่าน ให้บริการ/ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารของท่านมีความคล่องตัว และรวดเร็ว ในการให้บริการ/ ดำเนินงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การปฏิบัติราชการสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วน เสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองของสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ

บาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองเขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองเขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการรับผิดชอบโดยรวม และรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีระบบการควบคุมตรวจสอบนำเชื่อถือ ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน และผู้บริหารของท่านมี ความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการสามารถตอบคำถาม และชี้แจง ได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป่า หมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประ โยชน์ในการตรวจสอบ และการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมี การจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของบุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองเขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ระยองเขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรกร

อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ผู้บริหารของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และผู้บริหารของท่านมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล โคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.6 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้

หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิด และเสนอแนะข้อคิดเห็นประโยชน์ของหน่วยงาน และผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการของหน่วยงาน ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการมีการรับฟังความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งเปิดให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน มีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.7 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวม และรายข้อ อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกระจายงบประมาณไปยังส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ผู้บริหารของท่านมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และผู้บริหารของท่านมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาค ส่วนอื่น ๆ ในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่านายก

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.8 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านนิติธรรม โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย และผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการมีการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.9 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมชาติการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักความเสมอภาคโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านมีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเสมอภาค
 ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้บริหารของท่านจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาแต่ละงาน อย่างเสมอภาค และ
 ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค ตามลำดับ
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 ในการปฏิบัติราชการมีการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด
 เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม
 ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกัน
 ของการเข้าถึงบริการสาธารณะของทุกกลุ่มในสังคมด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน
 บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมชาติการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองของสังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมชาติการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองของสังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้
 เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ พบว่านายก
 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมชาติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.10 ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
 ธรรมชาติการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ
 จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
 โดยตรงต่อการดำเนินงาน ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของเสียงที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อ
 การดำเนินงานหรือการให้บริการ และผู้บริหารของท่านสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครู
 ต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร
 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของครู

และบุคลากรทางการศึกษา มีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งหลวงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งหลวงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญพา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้าน โดยรวม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ทำงานของข้าราชการครู มีระยะเวลาต่างกันจะส่งผลต่อแนวคิดในการใช้หลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ครูที่ปฏิบัติงานเป็นเวลานานย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และหลักการบริหาร โดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ยาวนาน มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาหลายคน ย่อมเห็นข้อแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญพา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก

ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของเขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยะของเขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก

ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญ ที่มีผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจำนวนบุคลากรใน องค์กร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จะแตกต่างกัน แต่การบริหาร และการจัดการก็ไม่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา นันท์วิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเขต 1 โดยรวม และ รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเขต 1 จำแนก ตามโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของอรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะเขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ ผู้บริหารควรมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม
2. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ผู้บริหารควรสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครูต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน
3. หลักความเสมอภาค ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค
4. หลักนิติธรรม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ
5. หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
6. หลักประสิทธิผล ผู้บริหารต้องมีการดำเนินการที่บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนดำเนินงานประจำปี
7. หลักการตอบสนอง ผู้บริหารควรมีความคล่องตัว และรวดเร็วในการให้บริการ/ดำเนินงาน
8. หลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการกระจายข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง
9. หลักประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดค่าใช้จ่าย และเวลาในการทำงาน
10. หลักการรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ผู้บริหารควรมีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 1 ชัยราช- ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

3. ศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางของครูในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรกร อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา นาคสกุล. (2558). *ราชบัณฑิตยสถาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge>
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จรรยา พวงเงินมาก. (2551). *ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2546). *จุดบอดบนทางสู่ธรรมาภิบาล: บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จ่านง นานองดุม. (2550). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เจนยูทธ์ อุ่นเจริญทวีสิน. (2553). *ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิม เทียงสงค์. (2549). *การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (2553). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการปกครองที่ดี (Good governance)*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

- ชลธิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์. (2551). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *ศัพท์บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แพลพรีนซ์.
- ชำนาญวิทย์ เตรีตน์. (2540). *สภาพการเป็นตัวแทนในระบบการเลือกตั้งของไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *ธรรมาภิบาล การบริหาร การปกครอง ที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*.
กรุงเทพฯ: นำฝน
- ณัฐฐา วินิจนัยภาค. (2554). *นโยบายสาธารณะ แนวทางการศึกษาแบบสหวิทยาการ โครงการ ส่งเสริม และพัฒนา*. เอกสารวิชาการสถาบันคิดพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ตุลา
- ทรงชัย นกขมิ้น. (2552). *การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นันทพล เรืองวิวงศ์. (2552). *การศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายเทวราชตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิติธร เพชรกันหา. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). *การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญญาภา สุทธิวงศ์. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษาโรงเรียนนุ้ม
ประสงค์วิทยา จังหวัดนนทบุรี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรอง
ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.
- บุญทริกา หนองภักดี. (2556). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุปผา นันท์วิชัย. (2556). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2546). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปกรณ์กฤษ อินทร์มงคล. (2550). ความพร้อมของข้าราชการครูที่มีต่อการกระจายอำนาจการ
บริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ประภาภรณ์ สุรปภา. (2544). ความพึงพอใจต่อเพื่อนร่วมงาน. เข้าถึงได้จาก
Available:www.vcharkarn.com/ uploads/ 56./ 56921
- ประเวศ ะสี. (2545). การสร้างธรรมาภิบาลในกระบวนการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
องค์กรชุมชน.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2543). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ:
บพิธการพิมพ์.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2551). การพัฒนาองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลง (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ:เมื่อดทราย พรินติ้ง.

- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชนี้ ภูษณะกุล. (2545). *ธรรมาภิบาลกับสังคมไทย. วารสารดำรง ราชานุภาพ, 3 (7), 6-11.*
- ปารีชาติ เทพอารักษ์. (2550). *สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล รากฐานสังคมอยู่เย็นเป็นสุข. วารสารเศรษฐกิจ และสังคม, 44 (1), 48-55.*
- ปิติเทพ อยู่ยี่นง. (2556). *ธรรมาภิบาล (Good governance) ในสังคม. กรุงเทพฯ: บพิชการพิมพ์.*
- ปิติพงศ์ วรรณรี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). *องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษ หน้า. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรคุณิบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- พรพิมล วงศ์จันทร์. (2557). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียน นวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พรหมเมศวร์ คำผาบ. (2549). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*
- พระยุกฤษณา ชุตทองม้วน. (2550). *การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนไทย ไปลีเทคนิคคานนาเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พุกธา โพธิ์มะฮาด. (2548). *สภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- เพ็ญแข ช่อมณี. (2544). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์ มณีโพธิ์เสน.*
- ไพฑูรย์ บัวชิด. (2555). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 2. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- ภิญโญ สาธร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.*

- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชณี ทีปกากกร. (2556). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รับขวัญ ภาคภูมิ. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วลัดดา คำจุมพล. (2551). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสาคริขวิทยา จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- วิทยา แสงจันทร์. (2544). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในการรักษาสິงแวดล้อม: ศึกษากรณีจังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิศรา รัตนสมัย. (2543). *การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวารสารศาสตร์ และสื่อ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรินยา จันทสุทธิบวร. (2542). *บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิลป์ชัย อวงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สถาบันราชประชาสมาสัย. (2549). *กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ:

สถาบันราชประชาสมาสัย.

สมคิด มหาวงษ์. (2554). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2542). *การบริหารเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

สมศักดิ์ แก้วสม. (2549). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สมาน อัสวภูมิ. (2543). *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สันติ ธรรมชาติ. (2545). *สุขภาพจิตในการทำงาน พฤติกรรมสุขภาพ และความพึงพอใจในงานของผู้บริหารธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (2558). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี*. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *การบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good governance)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *หลักธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: พรีเมียร์ โพร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). *รายงานการพัฒนาระบบราชการไทย ประจำปี พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ปัญหาปฏิรูปการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการปกครองที่ดี*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุพล วังสินธ์. (2545). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 5 (4), 16-17.
- อนันต์ ทองดารา. (2551). *การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนธรรมวาทิ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพิน บุญวัฒน์. (2556). *การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณ รักธรรม. (2547). *ทฤษฎี และแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อุทัย หิรัญโต. (2530). *หลักการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ระพีชนา.
- อำนวยการ บุญศรี. (2549). *สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจในงานของหัวหน้างาน และครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Barnard, C. L. (1968). *The functions of executive*. Cambridge: Harvard University Press.
- Brown, D. I. (1994). *Decentralization the administrator is guidebook to school district change*. California: Corwin Press.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Dessler, G. (2014). *Human Resource Management* (14th ed.). Florida International University.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice*, (9th ed). New York: McGraw-Hill
- Krejcie, R. V., & Morgan, K.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.
- Likert, R. (1970). *The human resources: Cases and concept*. New York: Hart Cout Brace B.

Mercella, C. C. (2010). *Educational governance of the Morogo unified school District, Ph.D., Capella University, 2005 Abstract*. Retrieved from <http://proquest.umi.com/pqdweb>

Schaeffer, J. A. (1992). Effective Parent involvement in secondary school of Texas identified as Identified as exemplary, *Dissertation Abstracts International*, 53 (5), 1757-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.437

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

5 มิถุนายน พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงการวิจัย

2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอรรถพงศ์ รักมิตร รหัส 58990116

งานนิพนธ์เรื่อง: ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่ม ไชยราช-ช้างแรก อำเภอบาง
สะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
เขต 1

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.438

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

8 มิถุนายน พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายอรรถพงศ์ รักมิตร รหัส 58990116

งานนิพนธ์เรื่อง: ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้
หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

โดยมี **ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุเมธ งามกนก**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.439

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

10 มิถุนายน พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอรรถพงศ์ รักมิตร รหัส 58990116

งานนิพนธ์เรื่อง: ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้
หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก
อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มไชยราช-ช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ จะนำไปใช้การวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปในภาพรวม ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อใคร ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริง เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความกรุณา มา ณ โอกาสนี้

นายอรรถพงษ์ รักมิตร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- () น้อยกว่า 5 ปี
() ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

2. ขนาดของสถานศึกษา

- () ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
() ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 1 ชัยราช-ช้างแรกอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
หลักประสิทธิผล						
1	การดำเนินการของผู้บริหารบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนดำเนินงานประจำปี					
2	ผู้บริหารของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ชัดเจน					
3	ผู้บริหารของท่านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน					
4	ผู้บริหารของท่านมีระบบการติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานที่ชัดเจน					
5	ผู้บริหารของท่านนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
หลักประสิทธิภาพ						
6	ผู้บริหารมีการใช้จ่ายตามแผนงานงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
7	ผู้บริหารของท่านมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดค่าใช้จ่าย และเวลาในการทำงาน					
8	ผู้บริหารของท่านมีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์คุ้มค่า					
9	ผู้บริหารของท่านมีการลดขั้นตอนการบริการ/ การทำงานลดลงเพื่ออำนวยความสะดวก/ ลดค่าใช้จ่าย					
10	ผู้บริหารของท่านมีระบบติดตามประเมิน ความคุ้มค่าของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่า					
หลักการตอบสนอง						
11	ในภาพรวมของโรงเรียนผู้บริหารของท่านให้บริการ/ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
12	ผู้บริหารของท่านมีความคล่องตัว และรวดเร็วในการให้บริการ/ ดำเนินงาน					
13	ผู้บริหารของท่านสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
หลักการรับผิดชอบ						
14	ผู้บริหารของท่านมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน					
15	ผู้บริหารของท่านมีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน					
16	ผู้บริหารของท่านมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และรับผิดชอบร่วมกัน					
17	ผู้บริหารของท่านมีระบบการควบคุมตรวจสอบน่าเชื่อถือ					
18	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน					
หลักความโปร่งใส						
19	ผู้บริหารของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ					
20	ผู้บริหารของท่านมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้					
21	ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สะดวกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร					
22	ผู้บริหารของท่านมีการกระจายข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง					
23	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้สาธารณะสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้					
หลักการมีส่วนร่วม						
24	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิด และเสนอแนะข้อคิดเห็นประโยชน์ของหน่วยงาน					
25	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการของหน่วยงาน					
26	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อันเกิดจากความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยงาน					
28	ผู้บริหารของท่านเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน					
หลักการกระจายอำนาจ						
29	ผู้บริหารของท่านมีการกระจายงบประมาณไปยังส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม					
30	ผู้บริหารของท่านมีการมอบอำนาจตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม					
31	ผู้บริหารของท่านมีการมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม					
หลักนิติธรรม						
32	ผู้บริหารของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน					
33	ผู้บริหารของท่านมีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย					
34	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มาขอรับบริการ					
หลักความเสมอภาค						
35	ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเสมอภาค					
36	ผู้บริหารของท่านมีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ					
37	ผู้บริหารของท่านจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาแต่ละงานอย่างเสมอภาค					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
หลักมุ่งเน้นด้านทามติ						
38	ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของเสียงที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงานหรือการให้บริการ					
39	ผู้บริหารของท่านรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินงานหรือการให้บริการ					
40	ผู้บริหารของท่านสนองตอบข้อคิดเห็นหรือข้อตกลงของครูต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียน					

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาที่ท่านเสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

นายอรรถพงศ์ รักมิตร
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 19 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.65	21	.69
2	.65	22	.70
3	.53	23	.76
4	.71	24	.63
5	.77	25	.64
6	.77	26	.73
7	.75	27	.70
8	.78	28	.82
9	.70	29	.74
10	.68	30	.75
11	.68	31	.77
12	.64	32	.77
13	.69	33	.78
14	.71	34	.76
15	.76	35	.71
16	.68	36	.75
17	.71	37	.76
18	.73	38	.76
19	.72	39	.78
20	.73	40	.60

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นายอรรถพงศ์ รักมิตร
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	115/4 หมู่ที่ 9 ตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ตำแหน่ง และประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2560	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดนาพรหม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี